

УДК 343.2/.7:004.056(477)

ГАВЛОВСЬКИЙ В.Д., кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник, головний науковий співробітник Міжвідомчого науково-дослідного центру з проблем боротьби з організованою злочинністю при РНБО України

АНАЛІЗ СТАНУ КІБЕРЗЛОЧИННОСТІ В УКРАЇНІ

***Анотація.** В статті досліджуються питання, що виникають при формуванні статистичної звітності із протидії кіберзлочинності в Україні. Надано порівняльний аналіз стану кіберзлочинності за 2018 р.*

***Ключові слова:** кіберзлочинність, аналіз стану кіберзлочинності, статистичні звітності.*

***Summary.** The article examines the issues that arise when forming statistical reporting on combating cybercrime in Ukraine. The comparative analysis of the state of cybercrime for 2018 is presented.*

***Keywords:** cybercrime, analysis of the state of cybercrime, statistical reporting.*

***Аннотация.** В статье исследуются вопросы, возникающие при формировании статистической отчетности по противодействию киберпреступности в Украине. Предоставлено сравнительный анализ киберпреступности за 2018 год.*

***Ключевые слова:** киберпреступность, анализ киберпреступности, статистические отчетности.*

Постановка проблеми. У засобах масової інформації, Інтернеті викладається величезний обсяг інформації про вчинені кіберзлочини, збитки від них, про потерпілих, окремі аналізи кіберзлочинності в межах однієї країни або групи країн тощо. Але сьогодні, на думку фахівців, жоден комплексний кримінологічний аналіз не здатний скласти повного уявлення про глобальні масштаби кіберзлочинності.

Насамперед, це явище за своєю природою транскордонне. Глобальність і транскордонність комп'ютерних і телекомунікаційних мереж, можливість маніпуляцій з ідентичністю створює ситуації, коли злочинець, перебуваючи на одному континенті, вчиняє злочин на другому, а наслідки злочину настають на третьому. І всі події відбуваються в кіберпросторі. А втім, національне кримінальне законодавство у сфері боротьби з кіберзлочинністю, практика його застосування, підходи до формування кримінальної статистики в країнах різні. Кримінологічні дослідження, як правило, спираються на дані облікованої злочинності, не заглиблюючись у соціальні, економічні, політичні, демографічні, організаційні та інші причини кіберзлочинності.

Окремі аспекти аналізу злочинності, зокрема кіберзлочинності, вивчали О.М. Бандурка, В.В. Василевич, В.В. Голіна, Б.М. Головкін, А. П. Закалок, О.М. Литвинов, В.В. Марков, В.І. Трапезніков, В.О. Туляков та багато ін. вчених (див., зокрема, [1 – 4]). Разом з тим, проблемним питанням, які виникають при аналізі злочинності, зокрема статистичної звітності, приділяється недостатньо уваги.

Виклад основного матеріалу. В Україні відсутня офіційна державна статистика, яка б містила відомості про кіберзлочини, що негативно позначається на запобіжних заходах, які мають фрагментарний характер, зумовлюючи труднощі у протидії та боротьбі з таким видом суспільно небезпечних діянь.

Серед причин зазначеного, зокрема, те, що терміном “кіберзлочинність” (визначений лише 2017 р. у Законі України “Про основні засади забезпечення кібербезпеки України” [5]) охоплюється широкий спектр правопорушень, ускладнюючи тим самим розробку системи типології або класифікації кіберзлочинності.

Під поняттям “кіберзлочини” ми розуміємо кримінальні правопорушення, передбачені розділом XVI КК України (“Злочини у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп’ютерів, систем та комп’ютерних мереж і мереж електрозв’язку”), та зареєстровані кримінальні провадження із кваліфікуючою відміткою в картці про кримінальне правопорушення – “з використанням високих інформаційних технологій і телекомунікаційних мереж”.

На сьогодні офіційна державна статистика містить лише відомості про вчинені кримінальні правопорушення, передбачені Розд. XVI КК України, що відображаються у звітах Генеральної прокуратури України (Єдиний звіт про кримінальні правопорушення; Єдиний звіт про осіб, які вчинили кримінальні правопорушення).

У Державній судовій адміністрації України готуються звіти судів першої інстанції про розгляд матеріалів кримінального провадження (форма № 1-к), про осіб, притягнутих до кримінальної відповідальності, та види кримінального покарання (форма № 6) і про склад засуджених (форма № 7).

Варто визначити, що до 2018 р. склалися піврічні й річні звіти. Але з метою вдосконалення звітності про стан здійснення правосуддя місцевими та апеляційними судами Державною судовою адміністрацією України видано наказ “Про затвердження річних форм звітів щодо здійснення правосуддя місцевими та апеляційними судами” від 23 червня 2018 р. № 325 [6]. Зараз періодичність цих звітів річна. Термін підготовки і подання звітів Державною судовою адміністрацією України до Державної служби статистики України – не пізніше 40-го дня після звітного періоду (для порівняння – Генеральна прокуратура України подає звіти до Державної служби статистики України до 5 числа після звітного періоду).

Статистичні дані про кіберзлочини відображаються також у відомчій статистичній звітності Національної поліції України, зокрема у Звіті про результати роботи підрозділів Національної поліції України, де, крім кримінальних правопорушень, охоплених Розд. XVI КК України, зазначається ще низка кримінальних правопорушень, що вчинені з використанням електронно-обчислювальної техніки, передбачених ст. 176 КК України “Порушення авторського права і суміжних прав” і ст. 185 КК України “Крадіжка”, чч. 3 і 4 ст. 190 КК України “Шахрайство”, ст. 200 КК України “Незаконні дії з документами на переказ, платіжними картками та іншими засобами доступу до банківських рахунків, електронними грошима, обладнанням для їх виготовлення”, ст. 229 КК України “Незаконне використання знака для товарів і послуг, фірмового найменування, кваліфікованого зазначення походження товару” і ст. 231 “Незаконне збирання з метою використання або використання відомостей, що становлять комерційну або банківську таємницю”, чч. 3, 4 і 5 ст. 301 КК України “Ввезення, виготовлення, збут і розповсюдження порнографічних предметів”. Але цей перелік статей неповний.

Варто відмітити, що зважаючи на високий рівень латентності кіберзлочинності (наразі обліковується тільки 10 – 20 % вчинених злочинів, а решту становить латентна злочинність), а також низький рівень звітно-реєстраційної дисципліни, сьогодні говорити про будь-яку офіційну статистику, яка повно й достовірно відображає стан і структуру кіберзлочинності, проблематично. Можливо проаналізувати тільки динаміку

цього виду злочинності, структуру злочинності, стан криміногенної ситуації у цій сфері на основі облікованих злочинів.

Протягом 2018 р., згідно зі статистичними даними Генеральної прокуратури України (див. Табл. 1), обліковано 2017 кримінальних правопорушень у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку. Їх питома вага ще незначна і становить усього 0,5 % від усіх облікованих кримінальних правопорушень у 2018 р., але за останні п'ять років зростає в 5,6 раза (у 2014 р. становила – 0,09 %).

Таблиця 1. Обліковані кримінальні правопорушення, передбачені статтями Розд. XVI КК України (за даними Генеральної прокуратури України)

Статті КК України	2017 р.	2018 р.	У порівнянні 2017 і 2018 рр.	
			+/-	%
361	1795	1023	-772	-43,0 %
361 ¹	35	134	99	282,9 %
361 ²	64	52	-12	-18,8 %
362	670	1070	400	59,7 %
363	6	12	6	100,0 %
363 ¹	3	10	7	233,3 %
Усього	2573	2301	-272	-10,6 %

Порівняно із 2017 р. кількість кримінальних правопорушень, передбачених статтями Розд. XVI КК України, зменшилася на 10,6 % (у 2017 р. – 2573). При цьому кількість кримінальних правопорушень, за якими особам вручено повідомлення про підозру, збільшилася на 26,4 % (1272 у 2017 р. проти 1608 у 2018 р.), зокрема передбачених ст. 362 КК України “Несанкціоновані дії з інформацією, яка оброблюється в електронно-обчислювальних машинах (комп'ютерах), автоматизованих системах, комп'ютерних мережах або зберігається на носіях такої інформації, вчинені особою, яка має право доступу до неї”, на 58,2 % (607 у 2017 р. проти 960 у 2018 р.).

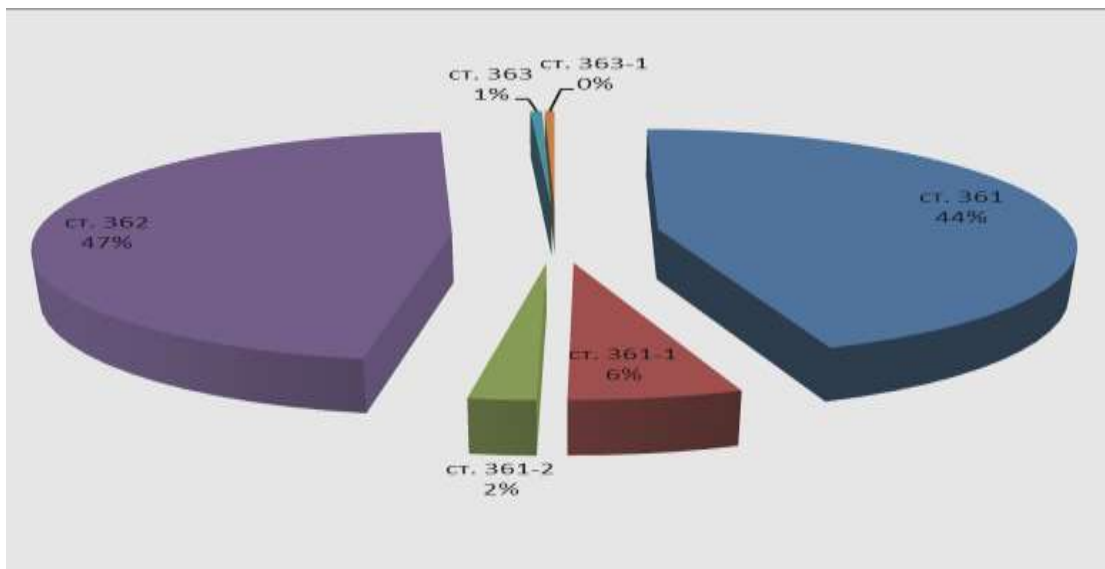
Також збільшилася кількість кримінальних правопорушень, за якими провадження направлено до суду з обвинувальним актом, – на 31,0 % (1015 у 2017 р. проти 1220 у 2018 р.).

Спостерігається незначне (на 1,3 %) зменшення кількості тяжких кримінальних правопорушень – 1591 у 2017 р. проти 1270 у 2018 р.

Збільшилася кількість майже всіх кримінальних правопорушень цієї категорії, крім передбачених ст. 361 КК України “Несанкціоноване втручання в роботу електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), автоматизованих систем, комп'ютерних мереж чи мереж електрозв'язку”, чисельність яких зменшилася на 772 кримінальні правопорушення, завдяки чому зменшилася кількість кримінальних правопорушень, передбачених статтями Розд. XVI КК України.

Водночас кількість кримінальних правопорушень, передбачених розділом XVI КК України, що вчинені групою осіб, за якими провадження направлено до суду, зростає на 4,8 % (42 у 2017 р. проти 44 у 2018 р.).

На 45,9 % (142 у 2017 р. проти 771 у 2018 р.) зменшилася чисельність кримінальних правопорушень, щодо яких наприкінці 2018 р. рішення не прийнято (про закінчення або припинення).

Мал. 1. Питома вага кримінальних правопорушень у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку

Як видно з Мал. 1, найбільшу частку правопорушень в зазначеній сфері становлять кримінальні правопорушення, передбачені ст. 362 КК України (47 %) та ст. 361 КК України (44 %).

Таблиця 2. Обліковані у 2018 р. кримінальні правопорушення, передбачені статтями Розд. XVI КК України та ст. 362 КК України з наростаючим підсумком та помісячно

Розділ XVI	січ.	лют.	бер.	квіт.	трав.	черв.	лип.	серп.	вер.	жовт.	лист.	груд.
з наростаючим підсумком	272	597	982	1275	1487	1637	1726	1885	2017	2130	2245	2301
щомісячно	272	325	385	293	212	150	89	159	132	113	115	56

ст. 362	січ.	лют.	бер.	квіт.	трав.	черв.	лип.	серп.	вер.	жовт.	лист.	груд.
з наростаючим підсумком	190	363	564	700	780	806	836	909	951	1027	1062	1070
щомісячно	190	173	201	136	80	26	30	73	42	76	35	8

Із Табл. 2 прослідковується, що найбільшу кількість кримінальних правопорушень було обліковано в березні – 385, найменшу – в грудні – 56, що майже в 7 разів менше. При цьому кримінальних правопорушень, передбачених ст. 362 КК України у грудні, обліковано у 25 разів менше порівняно з березнем (8 у грудні проти 201 у березні).

Варто відзначити, що у січні 2019 року обліковано 218 кримінальних правопорушень, передбачених статтями Розд. XVI КК України, а передбачених ст. 362 КК України – 90. На час вчинення кримінального правопорушення 45 осіб були у віці від 18 до 28 років, 47 – від 29 до 39 років, 22 – від 40 до 54 років, 15 – 60 і більше років. Таким чином, за віковою ознакою неможливо виокремити якусь явну категорію правопорушників. Виявлено 42 жінки (30,9 %), що вчинили кримінальні правопорушення, тобто третина виявлених правопорушників – жінки. За освітою на час вчинення кримінального правопорушення найбільшу кількість становили особи з повною вищою і базовою вищою освітою – 77

(56,6 %), з професійно-технічною – 27 осіб, з повною загальною середньою та базовою загальною середньою освітою – 31 особа.

Із 136 виявлених осіб, які вчинили правопорушення, передбачені Розд. XVI КК України, всі є громадянами України, майже половина осіб є працездатними, які не працювали і не навчалися, – 46 та 21 – безробітні, 8 учнів і студентів навчальних закладів.

Групою осіб у 2018 році у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку вчинено 44 кримінальних правопорушення, що становить 3,3 % від облікованих і на 4,8% більше порівняно з 2017 роком.

Найбільше групою осіб вчинено кримінальних правопорушень, передбачених ст. 361 КК України, – 37.

Розглянемо судову статистику. У судах першої інстанції у 2018 році перебували на розгляді 198 проваджень (справ) за статтями Розд. XVI КК України, з них 135 надійшли протягом року, що на 70,9 % більше у порівнянні з 2017 роком (надійшло 79).

У 2018 році розглянуто 96 проваджень, що майже у два рази більше ніж у 2017 році (50). З них 63 – із постановленням вироку, 23 із закриттям провадження у справі, 5 – повернуто прокурору. На кінець 2018 року залишилося 102 нерозглянутих провадження, що на 64,5 % більше у порівнянні з 2017 роком (62).

Кількість осіб, провадження щодо яких перебували в суді, складала 224, що на 57,7 % більше у порівнянні з 2017 роком (142). Кількість осіб, судові рішення щодо яких набрали законної сили складає 70 (у 2017 році – 56), з них 49 осіб засуджено (70 %), 28,6 % (20) складають особи, матеріали кримінального провадження у відношенні яких закрито. Призначено покарання у вигляді позбавлення волі на певний строк 3 особам (у 2017 році – 7), 23 особи оштрафовано, 20 осіб звільнено від покарання з випробувальним строком і 3 унаслідок амністії. За сукупністю злочинів призначено покарання 15 особам. Найбільше засуджено осіб за статтею 361 КК України – 26.

Варто вказати, що лише 4,3 % (3 з 70 осіб) становлять особи, яких позбавили волі на певний строк: понад 2 роки до 3 років включно – 1 і понад 3 років до 5 років включно – 2.

Також слід відзначити, що всі із 49 засуджених осіб є громадянами України, кожен п'ятий із засуджених – жінки (10). Найбільше засуджених – це особи в віці від 30 до 50 років – 18 (36,7 %), від 18 до 25 років – 30,6 % (15), від 25 до 30 років – 22,4 % (11).

Більш повний аналіз стану кіберзлочинності можна зробити, використавши відомчу звітність Національної поліції України, зокрема Звіт про результати роботи підрозділів Національної поліції України за 2018 р.

Аналізуючи дані статистичних звітів, слід звертати увагу на можливі розбіжності між ідентичними показниками різних звітів.

Як приклад, відповідно до статистичного звіту Генеральної прокуратури України (Єдиний звіт про кримінальні правопорушення – Розд. 4, Табл. 4.15), у 2018 р., обліковано 2241 кримінальне правопорушення у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку (Розд. XVI КК України), а у відомчому звіті Національної поліції України кількість вчинених кримінальних правопорушень, передбачених статтями Розд. XVI КК України, становить 2374 (різниця – 133). При цьому, відповідно до звітності Генеральної прокуратури України, зменшення кількості облікованих кримінальних правопорушень порівняно з 2017 роком складає 10,94 %, а відповідно до звітності Національної поліції України – 2,9 %.

Також, зокрема за статистичним звітом Генеральної прокуратури України, обліковано 1007 кримінальних правопорушень, передбачених ст. 361 КК України, а у відомчому звіті Національної поліції України кількість вчинених кримінальних правопорушень, передбачених цією статтею, за цей же період становить 1108 (різниця – 101 кримінальне правопорушення).

З порівняльного аналізу злочинів, учинених із використанням високих інформаційних технологій (за даними Національної поліції України), впливає, що кількість кримінальних правопорушень, вчинених у 2018 р., зменшилася на 14,0 % порівняно з 2017 р. (6974 у 2017 р. проти 6001 у 2018 р.). При цьому, варто зазначити, що на 22,4 % збільшилася кількість кримінальних правопорушень, досудове розслідування за якими не закінчено: з 4930 у 2017 р. до 6035 у 2018 р.

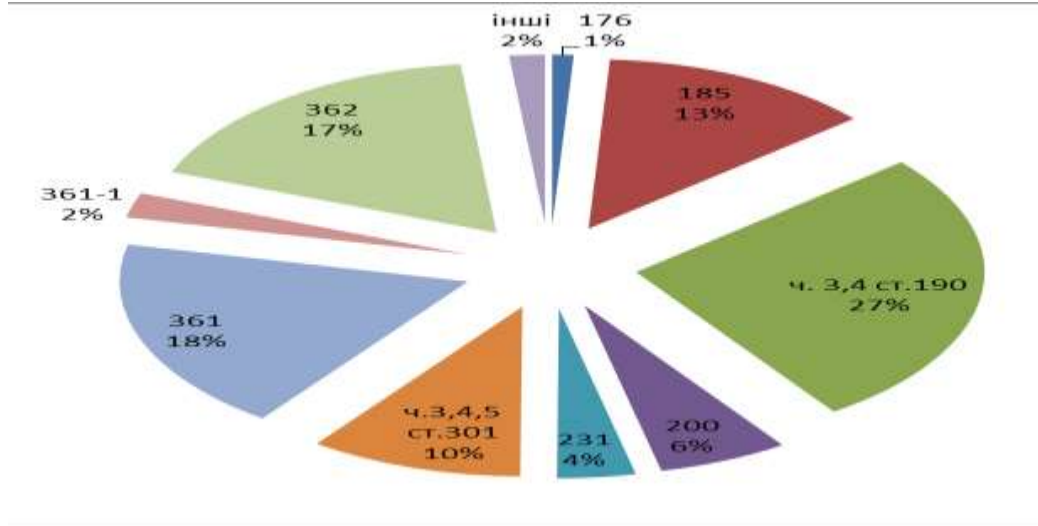
Аналіз динаміки даного виду злочинності свідчить про те, що відбулося різке зниження кількості злочинів, передбачених чч. 3 і 4 ст. 190 КК України, – на 1200 (42,9 %) (2798 у 2017 р. проти 1598 у 2018 р.). На 10,8 % зменшилася чисельність крадіжок, вчинених із використанням електронно-обчислювальної техніки (860 у 2017 р. проти 767 у 2018 р.).

Слід звернути увагу на значне (у 3,8 раза) збільшення кількості кримінальних правопорушень, передбачених ст. 231 КК України, – на 275,9 % (58 у 2017 р. проти 218 у 2018 р.). На 28,9 % збільшилася кількість злочинів, передбачених чч. 3, 4 і 5 ст. 301 КК України (463 у 2017 р. проти 597 у 2018 р.). У 2 рази зросла чисельність злочинів, передбачених ст. 176 КК України (29 у 2017 р. проти 59 у 2018 р.).

Таблиця 3. Обліковані кримінальні правопорушення, вчинені з використанням високих інформаційних технологій

Статті КК України	2017 р.	2018 р.	У порівнянні 2017 і 2018 рр.	
			+/-	%
176	29	59	30	103,4 %
185	860	767	-93	-10,8 %
чч. 3 і 4 ст. 190	2798	1598	-1200	-42,9 %
200	311	364	53	17,0 %
229	10	24	14	140,0 %
231	58	218	160	275,9 %
чч. 3, 4 і 5 ст. 301	463	597	134	28,9 %
361	1618	1108		
361 ¹	28	142		
361 ²	57	49		
362	729	1049		
363	11	15		
3631	2	11		
Розд. XVI	2445	2374	-71	-2,9 %
Усього	6974	6001	-973	-14,0 %

В Україні серед злочинів, учинених із використанням високих інформаційних технологій у 2018 р., за даними Національної поліції, найбільшу питому вагу становлять кримінальні правопорушення, передбачені чч. 3 і 4 ст. 190 КК України – 27 %, ст. 361 КК України – 18 %, ст. 362 КК України – 17 %, чч. 3, 4 і 5 ст. 301 КК України – 10 % (див. Мал. 2).

Мал. 2. Питома вага кримінальних правопорушень, вчинених з використанням високих інформаційних технологій

Пропорційно зменшенню кількості правопорушень, вчинених із використанням високих інформаційних технологій, зменшилася й чисельність осіб, яким повідомлено про підозру у вчиненні кримінального правопорушення (980 у 2017 р. проти 803 у 2018 р.), що становить 18,1 %. Також на 12,8% зменшилася кількість осіб, яким пред'явлені обвинувальні акти: з 764 у 2017 р. до 666 у 2018 р.

Кіберзлочини вчиняють переважно індивідууми або невеликі злочинні групи хакерів.

Працівники підрозділів кіберполіції Національної поліції України порівняно з попереднім періодом виявили на 4 організовані групи і злочинні організації більше (7 у 2017 р. проти 11 у 2018 р.). Вони вчинили 142 кримінальних правопорушень, з яких 140 – тяжкі. Найбільше – передбачених ст. 190 КК України (100), у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів (7).

У 2018 р. виявлено 196 фактів збуту наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, а також отруйних чи сильнодіючих речовин або отруйних чи сильнодіючих лікарських засобів із використанням всесвітньої мережі Інтернет, що на 37,1 % більше порівняно з 2017 р. (143), і в 7,5 рази порівняно з 2016 р. (26).

При цьому, варто відзначити, що у ЗМІ ці показники подаються як кількість виявлених груп, які збували наркотичні засоби з використанням Інтернету [7].

У сфері використання ЕОМ (комп'ютерів), систем і комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку організованими групами вчинено 9 кримінальних правопорушень: із них 6 – виявили працівники підрозділів кіберполіції, 3 – підрозділів захисту економіки.

Виявлено 41 особу, яка вчинила кримінальні правопорушення у складі ОГ і ЗО, що на 51,9 % більше порівняно з 2017 р. (27 осіб).

Слід зазначити, що у 2018 р. 72 кримінальних правопорушення у сфері використання ЕОМ (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку виявили працівники підрозділів карного розшуку (проти 163 у 2017 р.).

У 2018 р. кримінальними правопорушеннями, вчиненими з використанням високих інформаційних технологій, завдано матеріальних збитків на суму 38 713 тис. грн, що на 51 674 тис. грн менше, ніж у попередньому періоді (90387 тис. грн). При цьому у 2017 р. відшкодовано (з урахуванням накладеного арешту та вилученого майна) 71,8 % коштів, а у 2018 р. – лише 57,2 %. У 2018 р. найбільших матеріальних збитків завдано шахрайством – 21 194 тис. грн, при цьому відшкодовано лише 53,1 % (11 250 тис. грн).

У 2018 р. збільшення кількості кримінальних правопорушень, що вчинені з використанням високих інформаційних технологій, відзначалося у 8 областях. Найбільше зростання відбулося в Миколаївській (106,9%), Рівненській (93,5%), Харківській (85,5%) областях (див. Табл. 4).

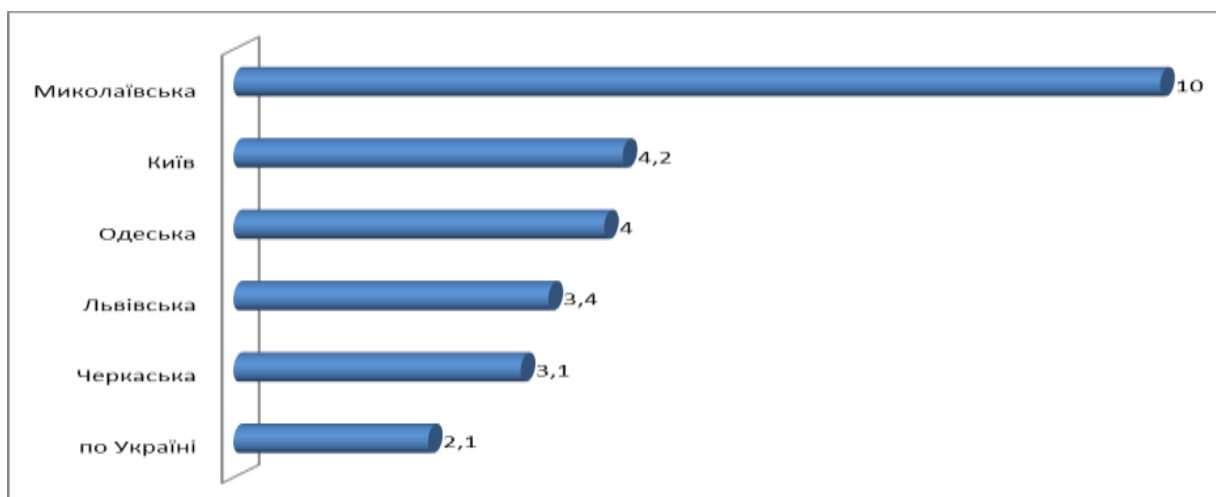
Таблиця 4. Найбільше зростання і найбільше зменшення кількості вчинених кримінальних правопорушень, вчинених з використанням високих інформаційних технологій

	2017	2018	+ /-	%
Миколаївська	375	776	401	106,9 %
Рівненська	77	149	72	93,5 %
Харківська	117	217	100	85,5 %
Полтавська	94	145	51	54,3 %
Вінницька	122	149	27	22,1 %
Івано-Франківська	235	122	-113	-48,1 %
Київська	295	127	-168	-56,9 %
Чернівецька	298	125	-173	-58,1 %
Волинська	133	51	-82	-61,7 %
Кіровоградська	252	94	-158	-62,7 %

Найбільше кримінальних правопорушень вчинено в м. Києві (845), Миколаївській (776), Одеській (647) та Львівській (591) областях, найменше – у Волинській області (51).

Рівень кіберзлочинності в Україні на 10 000 населення невисокий і у 2018 р. склав 2,1 проти 2,4 у 2017 р. При підрахунку використовувалися показники Державної служби статистики України, зокрема статистичного збірника “Розподіл постійного населення України за статтю та віком (на 1 січня 2018 року)”. Вікова категорія населення складала 15 – 64 років.

У 5 областях України рівень злочинності на 10 000 населення вищий ніж загалом по Україні. Найвищий – у Миколаївській області – 10,0. Дещо нижчий – у м. Києві (4,2), Одеській (4,0), Львівській (3,4) та Черкаській областях. Найнижчий у Закарпатській, Волинській та Донецькій (3,1) областях менше 1 (див. Мал. 4).

Мал. 4. Рівень злочинності на 10000 населення

Найбільше злочинів, передбачених чч. 3 і 4 ст. 190 КК України, вчинено в Одеській (280), Дніпропетровській (191), Луганській (174), Харківській (149) областях; крадіжок із використанням електронно-обчислювальної техніки – в Миколаївській області (145), м. Києві (112), Дніпропетровській і Сумській областях (81 і 73 відповідно); передбачених чч. 3, 4 і 5 ст. 301 КК України – у м. Києві (299), Івано-Франківській (82) та Донецькій (55) областях; несанкціонованих втручань у роботу електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), автоматизованих систем, комп'ютерних мереж чи мереж електрозв'язку, відповідальність за які передбачена ст. 361 КК України – в Одеській (141), Львівській (140), Миколаївській (126) областях; у Миколаївській області – злочинів, передбачених ст. 362 КК України – 241, в Одеській області – 207, в м. Києві – 125.

Варто звернути увагу на деякі особливості вчинення кримінальних правопорушень за регіонами.

Так, у Львівській області – 34 з 59 вчинених по Україні кримінальних правопорушень, передбачених ст. 176 КК України, що становить 57,6 %.

36,3 % кримінальних правопорушень, передбачених ст. 200 КК України, вчинено в м. Києві (132 із 364).

Кримінальні правопорушення, передбачені ст. 231 КК України, мали місце лише в Миколаївській (117) і Львівській (101) областях.

У м. Києві вчинено 50,1 % кримінальних правопорушень, передбачених ст. 301 КК України (299 із 597).

У Запорізькій області вчинено 8 із 11 кримінальних правопорушень, передбачених ст. 3631 КК України.

Висновки.

Дотепер у національному і навіть міжнародному законодавстві бракує єдиного підходу до визначення підстав віднесення протиправних діянь до категорії кіберзлочинів.

Згадані вище звіти розроблені без врахування подальшого аналізу кіберзлочинності. І якщо у звіті Національної поліції України містяться дані про певну кількість злочинів, які можна віднести до кіберзлочинів, в офіційних статистичних звітах, крім Розділу XVI КК України, такі показники відсутні.

Тож, про офіційну статистику, яка повно й достовірно відображає стан і структуру кіберзлочинності, сьогодні говорити проблематично. Можливо проаналізувати тільки динаміку цього виду злочинності, структуру злочинності на основі облікованих злочинів.

Вказане може свідчити про необхідність визначення критеріїв щодо віднесення кримінальних правопорушень до категорії кіберзлочинів із подальшою розробкою статистичної звітності про зареєстровані кіберзлочини, про осіб, які їх вчинили, та результати боротьби з кіберзлочинністю.

Використана література

1. Кримінологічний довідник / О.М. Бандурка, В.С. Батиргареева, О.М. Литвинов та ін. / за наук. ред. О.М. Бандурки. Харків: Золота миля, 2013. 412 с.
2. Голіна В.В., Головкін Б.М. Кримінологія: Загальна та Особлива частини: навч. посіб. Харків: Право, 2014. 513 с.
3. Марков В.В. Статистичне дослідження показників кіберзлочинності: методологічний аспект. *Право і Безпека*. 2013. № 2. С. 136-139.

4. Трапезников В.И. Характеристика и значение международной статистики киберпреступности. *Інформатика та математичні методи в моделюванні*. 2014. Т. 4. № 4. С. 363–369.

5. Про основні засади забезпечення кібербезпеки України: Закон України від 05.10.17 р. № 2163-VII (*База даних “Законодавство України” / ВР України*). URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2163-19> (дата звернення: 07.11.2018).

6. Про затвердження річних форм звітів щодо здійснення правосуддя місцевими та апеляційними судами: наказ Голови Державної судової адміністрації від 23.06.18 р. № 325. URL: https://dsa.court.gov.ua/dsa/insh/14/№_325_18 (дата звернення: 07.11.2018).

7. В 2016 правоохоронители обнаружили 26 групп в Украине, которые сбывали наркотики через Интернет. В 2018 таких групп обнаружили 196. URL: https://censor.net.ua/news/3107598/za_2018_god_politsiya_raskryla_196_grupp_sbyvayuschih_narkotiki_cherez_internet_zamnachalnik_departamenta

~~~~~ * * * ~~~~~